

Saara Hyrkkö vihr ym.

## **Kirjallinen kysymys puolustushankintoihin ja haitallisiin riippuvuuksiin liittyvien riskien arvioinnista**

### **Eduskunnan puhemiehelle**

Valtioneuvoston puolustusselonteossa todetaan, että Suomen puolustustarvikkeiden viennin tulee noudattaa kansainvälisiä velvoitteita vastuullisesti, ja sen tulee perustua tarkkaan tapauskohtaiseen harkintaan. On perusteltua ajatella, että samat periaatteet ulottuvat viennin lisäksi myös puolustusmateriaalihankintoihin. Selonteossa todetaan niin ikään EU:n puolustusulottuvuuden osalta, että on tärkeää vahvistaa EU:n strategista autonomiaa turvallisuuden ja puolustuksen alalla sekä vähentää haitallisia riippuvuuksia.

Selontekoon liittyvässä, eduskunnan hyväksymässä mietinnössä todetaan, että Suomen riippuvuus vain muutamasta toimittajamaasta on tiettyjen kehittyneiden asejärjestelmien osalta suurta ja että liiallinen riippuvuus yksittäisistä maista voi heikentää Suomen huoltovarmuutta. Mietinnössä kehoitetaan puolustushallintoa huomioimaan tämä näkökulma arvioitaessa hankintakilpailuun kutsuttavien maiden ja yritysten asejärjestelmiä. Mietinnössä linjataan lisäksi, että epävaakaassa maailmantilanteessa materiaalihankintojen on tuettava myös Suomen ulko- ja turvallisuuspolitiikkaa.

Vuonna 2024 hyväksytyn Valtioneuvoston puolustusselonteon mukaan yksi Suomen olennaisista kumppaneista puolustusmateriaaliyhteistyössä on Israel.

Israel toteuttaa parhaillaan Gazassa laajamittaisia sotatoimia. Humanitaarinen tilanne Gazassa on katastrofaalinen. Arvioiden mukaan Gazassa on kuollut lähes 65 000 ihmistä ja haavoittuneita on yli 160 000. Avustustyöntekijöitä on kuollut yli 500. YK on julistanut elokuussa 2025 Gazan kaupunkiin nälänhädän, joka YK:n mukaan olisi ollut estettävissä. YK:n alainen riippumaton tutkintakomissio on 16.9.2025 ilmoittanut pitävänsä Israelin toimia kansanmurhana. Avustuskuljetusten perille pääsyn estäminen ja nälän käyttäminen sodankäynnin keinona ovat vakavia humanitaarisen oikeuden rikkomuksia. Kansainvälinen rikostuomioistuin on antanut pidätysmääräykset Israelin pääministeristä Benjamin Netanjahusta ja entisestä puolustusministeristä Yoav Gallantista.

Israelin kansainvälisen oikeuden vastaisille sorto- ja sotatoimille ei näy loppua. Kaikesta tästä huolimatta tutkijoiden mukaan globaali asekauppa Israelin kanssa on kasvanut käynnissä olevan Gazan sodan aikana. Suomikaan ei ole täysin lopettanut asekauppaa Israelin kanssa. Suomi on myös aiemmin tehnyt merkittäviä asehankintoja Israelista.

## Kirjallinen kysymys KK 331/2025 vp

Riippuvuuteen kansanmurhasyytteiden alla olevan ja kansainvälistä oikeutta toistuvasti rikkovan valtion kanssa liittyy ilmeisten moraalisten ongelmien lisäksi myös turvallisuuspoliittisia riskejä. On selvää, että se ei myöskään eduskunnan hyväksymän mietinnön edellyttämällä tavalla tue Suomen ulkopoliittikkaa, jonka pitkään linjaan on kuulunut kansainvälisen oikeuden noudattaminen, sääntöpohjaisen järjestelmän puolustaminen ja ihmisoikeuksien kunnioittaminen.

EU:lla ja Suomella on paitsi moraalinen, myös kansainvälisen oikeuden mukainen velvollisuus tehdä kaikkensa kansanmurhan estämiseksi. Suomen tulisi vaatia EU:ta ja kansainvälistä yhteisöä käyttämään kaikkia keinoja paineen luomiseksi Israelia kohtaan palestiinalaisten tuhoamisen lopettamiseksi ja rauhan saavuttamiseksi. Ei ole poissuljettua, että kansainvälisen tilanteen kehityksellä olisi vaikutusta myös Suomen puolustuksen kannalta merkittäviin hankintoihin tai puolustusjärjestelmien huoltovarmuuteen.

Puolustushallinnon olisi perusteltua kartoittaa ja analysoida tulevien puolustushankintojen lisäksi myös jo vireillä oleviin hankintoihin ja olemassa oleviin riippuvuuksiin liittyviä turvallisuuspoliittisia riskejä ja ryhtyä tarvittaviin toimenpiteisiin haitallisten riippuvuuksien vähentämiseksi.

Edellä olevan perusteella ja eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ään viitaten esitämme asianomaisen ministerin vastattavaksi seuraavan kysymyksen:

*Aikooko hallitus kartoittaa ja analysoida tulevien puolustushankintojen lisäksi myös jo vireillä oleviin hankintoihin ja olemassa oleviin riippuvuuksiin liittyviä turvallisuuspoliittisia riskejä sekä*

*ryhtyä tarvittaviin toimenpiteisiin haitallisten riippuvuuksien vähentämiseksi erityisesti koskien kansanmurhasta syytettynä olevaa Israelia?*

Helsingissä 8.10.2025

Saara Hyrkkö vihr  
Tiina Elo vihr  
Atte Harjanne vihr  
Krista Mikkonen vihr